

INFRAȚIUNEA DE PERVERSIUNE SEXUALĂ. DIVERSE ABORDĂRI

Mariana-Narcisa RADU*

Abstract

Sexual perversions presented a certain interest from the oldest times being approached of psychiatry, psychology, medicine, religion and the law, as well. Even if not as "sexual perversions" we may find references about the criminalization of such acts prior to the current Romanian Penal Code. Article 201 of the current Penal Code criminalizes sexual perversion. The forthcoming criminal legislation brings a new vision regarding the offenses relating to sexual life without including a distinct offense of sexual perversion.

In this paper an overview of the various opinions on the discussed topic as well as of the aspects relating to the evolution of the incrimination in our legislation is made.

Key words: sexual perversion, sexual behaviour, Penal Code, offence

I. Expresia „perversiune sexuală” a apărut la sfârșitul secolului al XIX-lea, fiind introdusă în limbajul științific de psihiatrii, pentru ca apoi, în secolul XX, să fie remaniată de psihanaliză.

Termenul de „perversiune” provine din latinescul „*pervertere*” care înseamnă a întoarce, a inversa, cu o conotație peiorativă care apare încă de la primele utilizări. Adjectivul de „sexual” a fost adăugat termenului de perversiune de la prima sa utilizare științifică pentru a desemna tipul de plăcere căutat în perversiune¹

Cu sensul psihologic de astăzi, expresia a apărut pentru prima dată în Franța, în 1882 într-o comunicare a lui Charcot și Magnan intitulată „Inversarea simțului genital și perversiunile sexuale”.

În alte state ca, de exemplu, Anglia, Germania, a fost preferat termenul de „aberație”. S. Freud folosește acest termen în primele sale lucrări, pentru a desemna inversiunile de obiect (când se produce o fixație pe un anumit obiect, în detrimentul altora), dar pentru a desemna perversiunile de scop (deviațiile funcționale) preferă termenul de „perversiune”. Potrivit teoriilor acestuia, „perversiunea ca structură se manifestă prin transformarea în prioritate a sexualității pulsionale pe seama sexualității ideale care este inversată și a sexualității genitale care este respinsă”².

Interesul față de perversiunile sexuale a existat, sub o formă sau alta, din cele mai vechi timpuri³. Acestea li s-a acordat atenție fie în scopul de a le reprima, fie de

* Assistant Professor, Ph. D. Student, "Bogdan-Vodă" University, Cluj-Napoca, Faculty of Law, narcisaradu@gmail.com.

¹ G. Bonnet, *Perversiunile sexuale*, Editura Științifică, București, 1999, p. 18-19.

² *Ibidem*.

³ M. Foucault, *Istoria sexualității*, Editura de Vest, Timișoara, 1995, p. 30-41.

a le canaliza sau de a le utiliza cu intenții foarte precise. Fiind fapte contra firii, morala creștină condamnă relațiile sexuale aberante.

Astfel, în vechile scrieri religioase, se prevedea că vor fi condamnați la moarte și, totodată, că „nu vor moșteni împărăția lui Dumnezeu” cei ce „se culcau cu un bărbat ca și cu o femeie” precum și cei ce „se vor amesteca cu dobitoc” (Lev. 20, 15). De asemenea, era pedepsită cu moartea și „femeia care se va duce la vreun dobitoc, ca să se unească cu el” (Lev. 20, 16)⁴.

În epoca medievală, se considera de către predicatori că, ori de câte ori soții au raporturi încât nu pot procrea, de tot atâtea ori comit un păcat de moarte. De aceea se accepta unicul caz în care femeia putea și trebuia să nu își îndeplinească datoria de a se supune soțului, chiar cu riscul vieții, atunci când acesta îi impunea o poziție în raportul sexual ce contravenea „poruncii date de Dumnezeu”, „transformă femeia în animal sau chiar mascul”, împiedicând-o să procreeze⁵. Pornind de la convingerea că aceste practici erau asociate cu vrăjitoria, demonismul, cei vinovați de bestialitate erau arși pe rug împreună cu animalul⁶.

În dreptul bizantin, pentru împreunarea cu animalele, infracțiune asimilată cu sodomia, pedeapsa era tăierea membrului bărbătesc⁷.

În abordarea perversiunilor sexuale trebuie să pornim de la ceea ce se numește „normal și deviant (patologic) în materie de sexualitate”. Având în vedere faptul că, conduitele sexuale variază în funcție de diferite contexte sociale și istorice, în literatura de specialitate s-a arătat că este dificil de stabilit norme și criterii precise pentru definirea comportamentului sexual uman ca fiind normal ori patologic⁸.

Cea mai obișnuită definiție a conduitei sexuale deviante este cea statistică. Conform acesteia o conduită sexuală normală este cea care se manifestă, cel mai frecvent, în societate, în timp ce o conduită sexuală deviantă sau aberantă se manifestă numai în condiții și forme rare⁹. Astfel, ceea ce se desemnează sub denumirea de conduită sexuală normală este o realitate variabilă de la un context social-istoric la altul. Potrivit criteriului normativ, orice conduită deviantă sau aberantă încalcă normele unei anumite societăți cu privire la formele cele mai dezirabile de sexualitate. Conform criteriului medical, conduitele sexuale deviante sunt acelea care nu sunt liber alese de indivizi, ci le sunt impuse de o anumită constituție genetică sau hormonală, o anume structură psihică sau de alte determinante cu caracter psihopatologic ori biologic¹⁰.

Trebuie avut așadar în vedere relativismul cultural. Spre exemplu, la unele populații aflate într-un stadiu de dezvoltare incipient, actul sexual cu un animal reprezintă un rit de agregare. Etnologii au consemnat că, la unii băștinași din

⁴ E. Safta-Romano, *Arhetipuri juridice în Biblie*, Polirom, Iași, 1997, p. 196-197.

⁵ J. Le Goff, *Omul medieval*, Polirom, Iași, 1999, p. 276.

⁶ N. Ambrozie, *Îngerii și demonii sexualității. Sexualitatea normală și patologică, pas cu pas*, Editura „Antet”, București, f. a., p. 98; G. Vigarello, *Istoria Violului. Secolele XVI-XX*, Amarcord, Timișoara, 1998, p. 38-45.

⁷ V. Hanga, et al., *Istoria dreptului românesc*, vol. I, Editura Academiei Republicii Socialiste România, București, 1980, p. 442.

⁸ S. M. Rădulescu, *Sociologia comportamentului sexual „deviant”*, Nemira, București, 1996, p. 51.

⁹ S. M. Rădulescu, *op. cit.*, p. 52.

¹⁰ *Idem*, p. 55.

Madagascar, un bărbat nu poate avea relații sexuale cu soția sa dacă nu le-a avut înainte cu o vițică, îngrijită special în acest scop¹¹. Sau în Dalmația, împreunarea cu animale avea o profundă semnificație magico-religioasă. Credințele tradiționale arătau că, pentru a te vindeca de slăbiciune trebuie să te împreunezi cu o găină sau cu o rață; pentru a stăpâni arta diabolilor, cu o vacă, pentru a fura fără a fi prins, cu o pisică; pentru a avea parte de fericire în casă, cu o capră, etc.¹².

Plecându-se de la presupunerea conform căreia comportamentul sexual este determinat, în esența sa, numai de factori biologici, se consideră că „normalitatea” conduitei sexuale se rezumă doar la funcția sa de procreare și la componentele ei ludice¹³.

În general, în doctrina de specialitate¹⁴, se folosește expresia de sexualitate aberantă sau aberație sexuală pentru a fi desemnat orice comportament sexual care îi conferă persoanei satisfacție sexuală majoră în afara actului sexual. Aberațiile sexuale propriu-zise sunt denumite și perversiuni sexuale¹⁵.

Actele de perversiune sexuală sunt variate, clasificarea lor preocupând, de-a lungul timpului, o mulțime de specialiști din domeniile medicinei, psihologiei, antropologiei, dreptului etc. În literatura¹⁶ de specialitate s-a arătat că nu există nicăieri un catalog definitiv al perversiunilor, ci diverse clasificări posibile, elaborate în funcție de o referință sau alta.

O clasificare¹⁷ a perversiunilor sexuale cuprinde: *sodomia ratiōne modi* – raporturile heterosexuale deviate ca: masturbare digitală reciprocă, felația, coitul anal, coitul interfemural, cunilingusul; *sodomia ratiōne sexus* – homosexualitatea masculină (pederastie, uranism) și cea feminină (lesbianism, tribadism); *sodomia ratiōne generis* – satisfacerea instinctului sexual prin recurgerea la animale (zoofilie, bestialitate); *alte perversiuni* – necrofilie, exhibiționism, algolagnie, voyeurism etc.

O altă clasificare¹⁸ împarte deviațiile sexuale în autoerotice (masturbare, exhibiționism, etc.) și aloerotice (homosexualitatea, coitul anal, felația etc).

Potrivit unei alte împărțiri¹⁹, perversiunile se pot încadra în următoarele grupe: *sodomia ratiōne modi*, *sodomia ratiōne sexus*; *sodomia ratiōne generis*; perversiunea mijloacelor – incluzând aici sadismul și masochismul; perversiuni diverse care nu se încadrează în nici una din categoriile amintite (necrofilia, narcisismul, fetișismul, voyeurismul, azoofilia, gerontofilia etc.

¹¹ A. Van Gennep, *Riturile de trecere*, Polirom, Iași, 1998, p. 152.

¹² *Idem*, p. 153.

¹³ S. M. Rădulescu, *op. cit.*, p. 55.

¹⁴ V. Beliș, *Medicină legală. Curs pentru facultățile de științe juridice* Casa editorială „Odeon”, București, 1999, p. 150; V. Nițescu, *Procrearea umană. Vol. I. Sexualitate între normal și patologic*, Editura Didactică și pedagogică, București, 1999; L. Hecser, *Homosexualitate: Determinism biologic și intoleranță socio-juridică*, în „Dreptul” nr. 4, 2001, p. 111; R. K. Westheimer, *Enciclopedia sexului*, Lucman, f.a., p. 378.

¹⁵ V. Beliș, *op. cit.*, p. 151.

¹⁶ G. Bonnet, *op. cit.*, p. 39.

¹⁷ D. Perju-Dumbravă, V. Mărgineanu, *Teorie și practică medico-legală*, Argonaut, Cluj-Napoca, 1996, p. 152.

¹⁸ *Idem*.

¹⁹ V. Beliș, *op. cit.*, p. 151.

II. Precedente legislative în dreptul românesc

Chiar dacă nu sub denumirea de perversiuni sexuale, în dreptul românesc anterior Codului penal de la 1969, găsim referiri despre incriminarea unor asemenea acte, numai cu privire la actele de zoofilie și la cele privind homosexualitatea, acestea fiind privite ca cele mai frecvente forme de perversiune și sancționate în mod expres în toate reglementările succesive.

Astfel, în Transilvania, Codul penal maghiar²⁰, sancționa ca și delict „actele impudice” săvârșite între bărbați, precum și actele de zoofilie. După cum putem observa actele impudice între femei și bărbați nu intrau în sfera de sancționare.

Și în Bucovina²¹ erau pedepsite ca și crimă actele de „impudicitate contra naturii” realizate între persoane de același sex, precum și cele cu animale.

Codul penal de la 1936, incrimina în Titlul XI intitulat Infracțiuni contra pudorii și bunelor moravuri, în articole distincte actele de inversiune sexuală săvârșite prin violență sau amenințare și pe cele dintre oameni și animale.

Astfel comitea delictul de violență contra pudorii²² cel care, prin violență sau amenințare sau profitând de starea de inconștiență a persoanei sau de neputința acesteia de a-și exprima voința, ori de a se apăra, săvârșește vreun act de inversiune sexuală. În doctrina²³ vremii se arată că prin act de inversiune sexuală se înțelege satisfacerea apetitului sexual în mod anormal, contra naturii deoarece fie „se săvârșește asupra unei persoane de același sex, ori asupra unui animal sau obiect”, fie „se înlocuiesc organele genitale cu alte organe, membre, obiecte”, sau „se produce excitația, orgasmul sexual ori ejacularea prin mijloace sau procedee artificiale, respingătoare, nefirești, anormale”.

Actele de zoofilie erau pedepsite numai dacă provocau scandal public și în acest caz constituiau delictul de bestialitate²⁴.

Codul penal 1969 a reglementat distinct infracțiunea de relații sexuale între persoane de același sex și infracțiunea de perversiune sexuală.

Infracțiunea de perversiune sexuală avea în redactarea inițială următorul cuprins:

Art. 201. Săvârșirea actelor de perversiune sexuală care au produs scandal public se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani.

²⁰Art. 241. „Actele impudice săvârșite între bărbați precum și actele impudice săvârșite de oameni cu animale, constituiesc delictul de acte impudice nefirești, care se va pedepsi cu închisoarea corecțională până la un an”.

Art. 242. „Constituie crima de acte impudice nefirești, care se pedepsește cu reclusiunea până la 5 ani, când asemenea acte se săvârșesc între bărbați prin violență sau amenințări, iar dacă crima a pricinuit moartea părții vătămate, cu temnița grea pe viață”.

²¹Art. 129. „Ca și crimă se vor pedepsi următoarele feluri de impudicitate: Impudicitate contra naturii, adică: a) cu animale; b) cu persoane de același sex”.

²²Art. 420 Codul penal de la 1936.

²³T. Pop, *Comentare, Codul penal Carol al II-lea. Partea specială*, vol. II Adnotat de C. G. Rătescu ș. a, Editura „Librăriei Socec & Co.”, București, 1937, p. 643.

²⁴Art. 432 „Actele sexuale săvârșite între oameni și animale, dacă provoacă scandal public, constituiesc delictul de bestialitate și se pedepsește cu închisoare corecțională de la 3 luni la un an”.

Dispozițiile art. 200 alin. 2-4 se aplică în mod corespunzător.

Constituie acte de perversiune sexuală orice acte nefirești în legătură cu viața sexuală, altele decât cele prevăzute în art. 200.

Cum în textul art. 201 se făcea trimitere la infracțiunea de relații sexuale între persoane de același sex, redăm în continuare și alineatele respective.

Art. 200. (2) Fapta prevăzută în alin. 1, săvârșită asupra unui minor, asupra unei persoane în imposibilitate de a se apăra ori de a-și exprima voința, sau prin constrângere, se pedepsește cu închisoare de la 2 la 7 ani.

(3) Dacă fapta prevăzută în alin. 2 are ca urmare vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății, pedeapsa este închisoarea de la 3 la 10 ani, iar dacă are ca urmare moartea sau sinuciderea victimei, pedeapsa este închisoarea de la 7 la 15 ani.

Alin. 4: Îndemnarea sau ademenirea unei persoane în vederea practicării faptei prevăzute în alin. 1 se pedepsește cu închisoarea de la 1 la 5 ani.

Se remarcă faptul că în Codul penal de la 1969 este incriminată infracțiunea de perversiune sexuală, prevăzându-se totodată, în alin. 3 Cod penal în ce consta această infracțiune. Astfel, erau considerate perversiuni sexuale orice acte nefirești în legătură cu viața sexuală, altele decât cele de homosexualitate masculină sau feminină²⁵.

Se preciza că actele de perversiune sexuală constituie infracțiune numai când au produs scandal public.

Infracțiunea avea ca forme agravate împrejurarea săvârșirii infracțiunii asupra unui minor, asupra unei persoane în imposibilitate de a se apăra ori de a-și exprima voința, sau când se comitea prin constrângere. Era sancționată și mai grav infracțiunea care a avut ca urmare moartea sau sinuciderea victimei.

De asemenea, erau aplicabile și dispozițiile alin. 4 al art. 200 referitoare la prozelitism.

Art. 201 Cod penal, la fel cu cel al altor infracțiuni privitoare la viața sexuală, a suferit în ultimii ani modificări și completări succesive, determinate de necesitatea sancționării unor fapte care nu își găseau corespondentul în textul legal.

Astfel, au fost aduse modificări și completări prin Legea nr. 140/1996²⁶, Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 89/2001 aprobată prin Legea 61/2002²⁷, Legea 61/2002, Ordonanța de Urgență 143/2002 aprobată prin Legea nr. 45/2003²⁸. Toate acestea sunt reflectate în incriminarea actuală a infracțiunii.

III. Perversiunea sexuală în actuala reglementare

Infracțiunea de perversiune sexuală este reglementată în Titlul II, Capitolul III, Cod penal intitulat „Infracțiuni privitoare la viața sexuală”, art. 201 din Codul penal, alături de viol, act sexual cu un minor, seducție, corupție sexuală și hărțuirea sexuală.

²⁵ V. Dongoroz, *Noul Cod penal și Codul penal anterior. Prezentare comparativă*, Editura Politică, București, 1968, p. 128.

²⁶ Publicată în „Monitorul oficial al României” nr. 289/1996.

²⁷ Publicată în „Monitorul oficial al României” nr. 65/2002.

²⁸ Publicată în „Monitorul oficial al României” nr. 51/2003.

Iată textul art. 201 din Codul penal:

(1) Actele de perversiune sexuală săvârșite în public sau dacă au produs scandal public se pedepsesc cu închisoare de la unu la 5 ani.

(2) Actele de perversiune sexuală cu o persoană care nu a împlinit vârsta de 15 ani se pedepsesc cu închisoare de la 3 la 10 ani și interzicerea unor drepturi.

(3) Cu aceeași pedeapsă se sancționează și actele de perversiune sexuală cu o persoană între 15-18 ani, dacă fapta este săvârșită de tutore sau curator ori de către supraveghetor, îngrijitor, medic curant, profesor sau educator, folosindu-se de calitatea sa, ori dacă făptuitorul a abuzat de încrederea victimei sau de autoritatea ori influența sa asupra acesteia.

(3¹) Dacă actele de perversiune sexuală cu o persoană care nu a împlinit vârsta de 18 ani au fost determinate de oferirea sau darea de bani ori alte foloase de către făptuitor, direct sau indirect, victimei, pedeapsa este închisoarea de la 3 la 12 ani și interzicerea unor drepturi.

(3²) Dacă faptele prevăzute în alin. 2, 3 și 3¹ au fost săvârșite în scopul producerii de materiale pornografice, pedeapsa este închisoarea de la 5 la 15 ani și interzicerea unor drepturi, iar dacă pentru realizarea acestui scop s-a folosit constrângerea, pedeapsa este închisoarea de la 5 la 18 ani și interzicerea unor drepturi.

(4) Actele de perversiune sexuală cu o persoană în imposibilitate de a se apăra ori de a-și exprima voința sau prin constrângere se pedepsesc cu închisoare de la 3 la 10 ani și interzicerea unor drepturi.

(5) Dacă fapta prevăzută în alin. 1-4 are ca urmare vătămarea gravă a integrității corporale sau a sănătății, pedeapsa este închisoarea de la 5 la 18 ani și interzicerea unor drepturi, iar dacă are ca urmare moartea sau sinuciderea victimei, pedeapsa este închisoarea de la 15 la 25 ani și interzicerea unor drepturi.

Se poate observa ca textul actual nu mai are în cuprinsul său o definiție a perversiunilor sexuale. Soluția acestei probleme a dat-o Înalta Curte de Casație și Justiție, Secțiile unite, prin Decizia nr. III/2005²⁹ în cuprinsul căreia a arătat că, prin "act sexual de orice natură", susceptibil a fi încadrat în infracțiunea de viol prevăzută de art. 197 din Codul penal și, respectiv, în infracțiunea prevăzută de art. 198 din același cod, se înțelege orice modalitate de obținere a unei satisfacții sexuale prin folosirea sexului sau acționând asupra sexului, între persoane de sex diferit sau de același sex, prin constrângere sau profitând de imposibilitatea persoanei de a se apăra ori de a-și exprima voința, iar prin "**acte de perversiune sexuală**", în accepțiunea prevederilor art. 201 din Codul penal, se înțelege orice alte modalități de obținere a unei satisfacții sexuale.

Noul Cod penal român³⁰ aduce ca noutate reglementarea unor noi infracțiuni și renunțarea la unele dintre cele existente în actualul cod. Spre deosebire de actualul cod care reglementează infracțiunea de perversiune sexuală, noul Cod penal nu mai prevede în cuprinsul Cap. VIII - Infracțiuni contra libertății și integrității sexuale,

²⁹ Publicată în M. Of. nr. 867/27, sept. 2005.

³⁰ Legea nr. 286/2009 publicată în M. Of. nr. 510 din 24 iulie 2009.

infracțiunea în discuție, reglementând însă agresiunea sexuală³¹. Exceptând actele de penetrare specifice violului (art. 217 noul Cod penal) apreciem că vor fi acte de natură sexuală corespunzătoare agresiunii sexuale orice alte acte sexuale prin care se poate obține o satisfacție sexuală, săvârșite în condițiile art. 219 din noul Cod penal. Pot fi acte de natură sexuală specifice agresiunii sexuale, masturbarea (poate interveni și în cadrul unor relații sexuale în care se angajează mai mult de o singură persoană), sadismul, sado-masochismul, froteurismul, cunilingusul, analingusul, coitul intermamar, între coapse, axilă.³²

În opinia noastră soluția adoptată de noul Cod penal este echitabilă datorită faptului că actele de perversiune sexuală realizate între persoane care consimt la acestea nu trebuie pedepsite deoarece ele țin de viața intimă a persoanei, iar dacă aceste acte sunt realizate prin constrângere, prin punerea victimei în imposibilitate de a se apăra sau de a-și exprima voința ori profitând de această stare vor atrage răspunderea pentru infracțiunea de agresiune sexuală.

³¹ Art. 219 are următorul cuprins: (1) Actul de natură sexuală, altul decât cele prevăzute în art. 218, cu o persoană, săvârșit prin constrângere, punere în imposibilitate de a se apăra sau de a-și exprima voința ori profitând de această stare, se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani și interzicerea exercitării unor drepturi. (2) Pedepsa este închisoarea de la 3 la 10 ani și interzicerea exercitării unor drepturi atunci când: a) victima se află în îngrijirea, ocrotirea, educarea, paza sau tratamentul făptuitorului; b) victima este rudă în linie directă, frate sau soră; c) victima nu a împlinit vârsta de 16 ani; d) fapta a fost comisă în scopul producerii de materiale pornografice; e) fapta a avut ca urmare vătămarea corporală; f) fapta a fost săvârșită de două sau mai multe persoane împreună. (3) Dacă fapta a avut ca urmare moartea victimei, pedepsa este închisoarea de la 7 la 15 ani și interzicerea exercitării unor drepturi. (4) Dacă actele de agresiune sexuală au fost precedate sau urmate de săvârșirea actelor sexuale prevăzute în art. 218 alin. (1) și alin. (2), fapta constituie viol. (5) Acțiunea penală pentru fapta prevăzută în alin. (1) se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate. (6) Tentativa la infracțiunile prevăzute în alin. (1) și alin. (2) se pedepsește.

³² Gh. Ivan, *Drept penal. Partea specială*, ediția 2, C. H. Beck, București, 2010, p. 195; M. Gorunescu, *Infracțiunile privitoare la viața sexuală- între codul penal în vigoare și noul cod penal*, *Analele Universității „Constantin Brâncuși” Târgu-Jiu, Seria Științe Juridice*, nr. 2, 2010, p 101.